

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ДЕСЕТОДНЕВНО

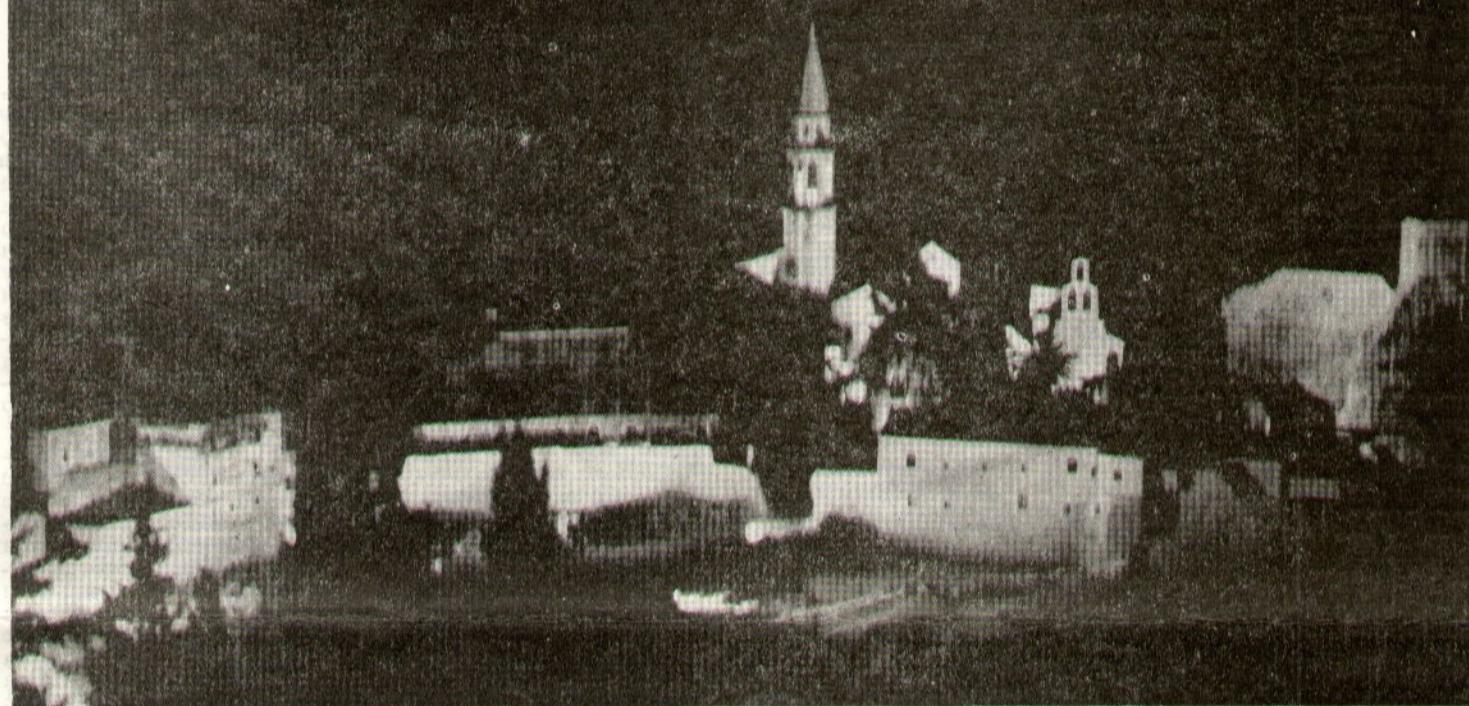
ГОДИНА XV

БРОЈ 322

1. ЈУЛ 1987.

ЦИЈЕНА 100 ДИНАРА

НОВО лице — љЕПОТИЦЕ



СТАРИ будвански град који је у земљотресу 1979. године такорећи порушен до темеља, а још прије тога са правом добио назив „љепотица југа“ — добио је нови крвоток.

Већ овог љета његовим улицама кренуће колоне туриста да се одушеве старим и новим неимарима који су га градили и послије рушења наново обнављали и тако га сачували за данашња покољења.

И, ево нове Будве, какву смо знали, жељели и са којом немо се и даље поносити.

Радови на њеној санацији приведени су крају. Свих 187 порушенih, или тешко оштећених објеката санирани су. Над градом више не „висе“ кровови, а све је мање бруњава мотора који су јој „убризгавали“ снагу да чим прије оживи.

Међу зидине вратио се онај дуго очекивани и жељени мир.

У организацији „Стари град“, задуженој за обнову овог јединственог споменика културе, истичу да је грађевинска организација „Интеграл“ из Суботице успјешно обавила послове на санацији зграда. Тренутно раде на унутрашњем уређењу четрдесет објеката, које су им поверили њихови власници. Сви ће за употребу бити спремни до краја ове године.

Неимари „Геосонд“, то у „Старом граду“ посебно истичу, на најбољи могући начин обавили су санацију градских бедема који опасавају ово старо урбано језгро, и тако му вратили препознатљиви камени прстен по коме је Будва још поштављана позната на туристичким бедекерима.

Будва отвара своје лице у новом издању. То ће почести 1. јула, управо када почиње фестивалска смотра „Град театар“, по чему ће метропола црногорског туризма постати још познатија.

Д. Новаковић

Читаоцима и сарадницима честитамо
4. јул, Дан борца

Редакција

лајжемо су попуњени махом иностраним гостима. Највише је Западних Њемаца, затим Енглеза, а онда су ту по неком реду Скандинавци, гости из Холандије, Белгије, Француске... Уочи главне туристичке сезоне код нас одмарала свега 70 Југославена. И то су они са дубљим цеповима, који су радећи у иностранству зарадили коју девизу и тако себи и својој породици омогућили неколико дана одмора у нашем туристичком насељу.

Слични рапорти стижу и из Петровца, као и из нашеј најексклузијег љетовалишта — Светог Стефана. Махом страни су запосјели хотеле у Милочеру, Светом Стефану и Петровцу, као и у Бечићима.

И кампера је више него лани у исто вријеме, каже Никола Ђуричковић, управник аутокампа „Црвена главица“ код Светог Стефана. — Заузели су сваки слободни метар простора и ако је судити по оној народној „појутру се дан познаје“ онда треба очекивати берићетно љето.

Кампери су почели стизати у већем броју и у остale аутокампове на подручју од Јаза до Буљарице, нешто раније и масовније него претходних година, што такође буди оптимизам код туристичких радника када је у питању исход овогодишње сезоне.

Тренутно се на нашим плажама одмарала мањи број домаћих гостију. То је и разумљиво ако се има у виду да је цел нашег радног човјека све тањи. С друге стране за наше годишње одморце је још увијек рано — њихова масовнија посјета очекујемо тек првих дана овога мјесеца.

Предсезоном смо, дакле, веома задовољни. Најаве за главну туристичку сезону, која почиње данас, су веома добре, тако да треба очекивати још једну богату девизну и динарску жетву.

С. Грегорић

• РИЈЕЧ ДОМАЋИНА О ФЕСТИВАЛУ „ГРАД ТЕАТАР“ КОЈИ ДАНАС ПОЧИЊЕ У БУДВИ

СТРАНА 2.

• СВЕТИ СТЕФАН: ЦИЈЕНЕ НИСКЕ И ВИСОКЕ

СТРАНА 3.

• ТОКОМ ЈУЛА И АВГУСТА У БУДВИ: ПОЗОРИШТЕ, КОНЦЕРТИ, ИЗЛОЖБЕ...

СТРАНА 6.

ДАНАС ПОЧИЊЕ ГЛАВНА ТУРИСТИЧКА СЕЗОНА

ПОЧЕЛО ЈЕ...

ПОЧЕЛО је почело...

Овај слоган, који се врло често чује на нашим фудбалским стадионима, кошаркашима, дворанама и другим спортским аренама и којег извikuju навијачи у моменту када је њиховим љубимцима добро кренуло, чује се ових дана и код нас. Не, нема никаквих спектакуларних спортских резултата — ова се реченица гласно изговара у предвечеरје главне туристичке сезоне. Њоме се изражава задовољство што је добро почела туристичка сезона, што су резултати постигнути у предсезони, а нарочито при њеном крају — изванредни.

А разлога за оптимистичко расположење има итекако. Током јуна, капацитети у хотелима „Монтенегротуриста“ на подручју наше општине били су попуњени у високом проценту од око

95 одсто, што представља знатно бољи резултат него у исто вријеме прошле године. Догодило се чак да су хотели у Бечићима постали претијесни за све оне који су хтјели да бораве у њима, па су извучени помоћни лежајеви, како се не би догодило да они који су пристигли буду упућени у друге објекте.

Пребукирање, прије главне туристичке сезоне. На овакву констатацију смо већ давни заборавили, па нам је та необична, помало и неразумљива ријеч, којом се жељи објаснити да има више гостију него кревета, постала веома драга. Радо је изговарамо.

— Код нас истинा нема пребукирања, али нема ни слободних кревета, каже Крсто Ђубановић, директор „Словенске плаže“. — Свих 2460 кревета којима распо-

ДЕСЕТОДНЕВНО

ОД овог броја „Приморске новине“ ће излазити десетодневно до 1. септембра ове године. Одлучено је тако из више разлога. Први и основни разлог за десетодневно излажење јесте што лист треба да прати одвијање фестивала — „Град-театар“ — те велике културне манифестације која почиње данас у нашем граду а завршава се 30. августа.

Осим тога период одвијања Фестивала поклапа се са главном туристичком сезоном па ће и на том плану „Приморске новине“ имати посебне задатке у циљу информисања туриста и грађана о свему што ће бити од интереса за једне и друге.

РИЈЕЧ ДОМАЋИНА ПОВОДОМ ФЕСТИВАЛА „ГРАД ТЕАТАР“ КОЈИ СТАРТУЈЕ ДАНАС

За ексклузивни туризам

ВИШЕМЈЕСЕЧНИ разговори склопили општина Будва и Суботица, представници друштвено-политичких организација и привреде два града и Народног позоришта Nepszinaz Суботица, произведејајући договор у широком сарадњи на културном и привредном плану почев од овог љета и активности око повезивања љетњег фестивала умјетnosti на Палићу и паралелне културне манифестије у Старом граду у Будви као иницирајући основи других повезивања и заједничких иступања. Стари град у Будви од 1. јула до 31. августа ове године, проглашен је за Град театар — Theatre City, биће проприште 84 културне приредбе у току 62 дана. Предвиђених 29 наслова сценских приредби припадају комплетним програмима Shakespearea ФЕСТ-а, Moliere ФЕСТ-а и уз представе иностраних група као што су Theater A. D. Ruhr из СР Њемачке и из Белгије. Поред Народног позоришта из Суботице и из читаве земље своје представе изводиће и већи број иностраних позоришних трупа. Концертни програм обухвата изванредан избор значајних домаћих и иностраних солиста и ансамбала, а ликовни програм настао је у сарадњи УУ ФЕСТ-а и Ликовног сусрета, експоната суботичке галерије и Галерије Студентског центра Загреба уз учешће сродних институција из земље и иностранства.

Град театар дио је општег договора о сарадњи Суботице и Будве на формирајући културни модели за туристичку метрополу као што је Будва, њену специфичну сезонску динамику и експлозивну развојну могућност њене пропулзивне туристичке дјелатности која улази у индустријску фазу за коју постаје пресудан ниво и квалитет ванфинансиске понуде. Узлаћеји у овај пројекат као у развојнији пројекти од прворазредног значаја, општина и њена туристичка привреда определиле су се за улагање у културни престик и мијењање културних навика своје потрошачке популације, са јасном идејом да у таквој инвестицији обрт може бити најбржи како посредством ефикасног и бесплатног публичног структуре потрошачке популације.

Не мање значајнији аспект ове акције јесте дугорочно планирање конструкције културног идентитета и реурбанизације у земљотресу разрушеног и сада обновљеног Старог града Будве. Будујност овог археолошко-историјско-културног комплекса и његов цивилизациски контекст, од непрочињиве су важности за развој читавог подручја, неизбежан развој Будве у правцу индустријског туризма високе категорије и ексклузивног интернационалног туризма може се уравнотежити само чврстим културним концептом сачуваних традиционалних континуитета регије и јасним култур-

ним идентитетом средине као гарантима складне цивилизациске еколоџије и града и гравитирајућег подручја.

Суботица је изразила јасан интерес за учешће у развојном пројекту Будве, разумијевајући га и као елемент проширења својих развојних могућности, како културних, тако и привредних — нарочито као крупан производија хране и домицијл значајне грађевинске оперативе. Ово се истиче да би се разјаснили доходовни принципи овог развојног пројекта, у којем су равноправни ако и не превасходни шири интереси иницијирања јединственог југословенског културног простора и уопште југословенског повезивања...

Љетњи фестивал Grad Theatre City Будва у јулу и августу биће убудуће сваке године репродуктивни дио пројекта који има у себи још двије компоненте: Школу и Фондацију.

Школа Град театар дјеловаће у Будви читаве године и имаће карактер интердисциплинарних студија везаних за сценске умјетности, одвијаје се кроз југословенску и међународну кооперацију група и појединача, кроз теоријске и практичне програме, курсеве Workshops радна трговина и радни боравак умјетника и теоретичара. Перспектива Школе је у издавачкој и часописној као и документацијија дјелатности. У сарадњи са Искра Делтом прорадије рачунски центар за развој позоришног Softwera и почеће формирање банке података везаних за сценске дјелатности у Југославији и шире.

Фондација Град театар Будва бавиће се пословним и финансијским праћењем цјелокупне активности у сарадњи и уз подршку одговарајућих институција и група Будве, Суботице и других заинтересованих.

Директор пројекта Град театар — Будва је Јубиша Ристић. Умјетнички директор Раде Шербецija.

Радом Школе Града театра Будва руководије Раде Шербецija, проф. др Драган Клаић, Нада Кокотовић и Јубиша Ристић.

Радом Фондације Града театра Будва управљаће Јубиша Ристић, директор Народног позоришта Суботица. Привредне организације „Монтенегротурист“, „Агрос“, „Интеграл“ и туристичке агенције које су показале интересовање за учешће у пројекту, формираће Град театар Будва са циљем систематизације својих интереса у пројекту и финансијском праћењу тих интереса кроз Фестивал, Школу и Фондацију.

Светозар Марковић

ВЈЕЖБЕ

ГАЂАЊЕ У ВИШКОВИЋИМА

Општински штаб територијалне одбране у сарадњи са Републичким секретаријатом за унутрашње послове и одјељењем унутрашњих послова Будва организовали су једнодневну штабну ратну вјежбу на тему — упознавање са актуелним питањима војнополитичке ситуације код нас и у свијету и одбрамбена питања територијалне одбране.

Овом приликом припадници Општинског штаба територијалне одбране упознати су са најновијим војно-техничким наоружањем и хемијским средствима за одбрану.

Послије предавања на челника Општинског штаба територијалне одбране Чеда Јелушића и Техничког збора на коме је штабни састав упознат са најновијим оружјем, техничком и хемијском опремом, изведен је бојево гађање на стрелишту у Вишковићима.

Вјежби су присуствовали и предсједници друштвено-политичких организација, предсједник Скупштине општине и представници села Побора.

В. С.

САЈАМ

НАЈДУЖА ИЗЛОЖБА

Половином јуна на Јадранском сајму почела је најдужа сајмска манифестија у нашој земљи — Јећни сајам који ће трајати 90 дана.

Своје производе за широку попрошљу излажу и продају приватници и мала привреда из цијеле Југославије. Сви штандови су распродати, што ће Јадранском сајму донијети лијеп приход рекао нам је Мир драг Вугделић, један од директора Јадранског сајма.



ЕКСКЛУЗИВНО ЗА

„ПРИМОРСКЕ
НОВИНЕ“

ИЗ СУБОТИЦЕ

ЉУБИША РИСТИЋ:

ЉЕТОС ЊЕТЕ МЕ УПОЗНАТИ

Са Јубишићом Ристићем, редитељем Народног позоришта из Суботице, директром нашег Јећног фестивала, нијесмо се срели у Будви прије почетка првог Јећног фестивала Град театар Будва 87. Овај крај так разговор водили смо телефоном управо када се налазио на једној од најбољих проба на позорници суботичког Народног позоришта 23. јуна око 13 часова.

Ристић је рекао да се радије што ће се у Будви одржавати тако значајна међународна културна манифестија у којој он уноси сва своја стваралачка занос. Биље то по његовим речима један од најатрактивнијих јећних фестивала у Југославији.

— О представама је тешко овако говорити. — оне ће најбоље рећи све о себи на Јећњој позорници Старог града додат је Ристић. Надам се да ће гости величанствене будванске ријеke и наравно будвани прихватити овај фестивал, који је недостајао туриског метрополи, каква је Будва.

Прије доласка у Будву наше Народно позориште је било на петнаестодневној турнеји по СР Њемачкој. У тој земљи театара имали су десет представа међу којима смо у Берли-

ну извели премијеру кореодраме „Анита Бербер“ који је режирала Нада Кокотовић. Представа је доживјела први успјех и код публике и позоришне критике. Та представа ће свечано отворити овогодишњи први фестивал Град театар Будва 87. што ће вједно бити и југословенска премијера. Исто вече — 1. јула — биће изведена и балетска представа „Барток“ брикселског позоришта Родеса.

Оно што ће бити најинтересантније за Будванска овом фестивалу је представа Кањаш Мацедоновић који радијем према приповијеци славног будванина из прошлог вијека, књижевника и политичара Стевана Митрова Јубишића. Предмијера ће бити 1. августа на Дробном пјеску. Овај представа ће се играти локале год буде постојао овај фестивал, као што се игра Вилем Тел у Швајцарској или Дејвид Крокет у САД. народнији јећни фестивали тих земаља.

И на крају — Ко је Јубишић Ристић?

— Они који ме познају ме а они који ме не познају упознају ме. Најбоље ће ме упознати кроз моје представе.

С. Паповић

САЗНАЈЕМО

И РОЖАЈЕ У „МОНТЕНЕГРОТУРИСТУ“

Како смо обавијештени у Радној заједници ХТО „Монтенегротурист“ ускоро ће и рожајски угоститељско-туристички објекти „Рожаје“, „Хајла“ и „Турјак“ бити припојени овом колективу.

Иначе подручје Рожаја, које се налази на Јадранској магистрали, према Србији, има добре услове за лов на високу дивљач, а преко зime је и јак смучарски центар.

Ових дана у „Монтенегротуристу“ убрзано ради на елaboratu о сагледавању економске оправданости о држављању рожајског туризма у ХТО „Монтенегротурист“

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник: ВАДИМИР СТАНИШИЋ. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва, телефон: 41-194 — Број жијро рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампа: ИШРО „Обод“ — Цетиње. Претплата: годишња 3200 дин.: за иностранство 30 динара. — Рукописи се не враћају



ЗАПИСАЛИ СМО У СВЕТОМ СТЕФАНУ

ЦИЈЕНЕ НИСКЕ И ВИСОКЕ

У ексклузивном јето валишту „Светом Стефану“ одмарали су се Елизабет Телор Ричард Бартон, Питер Јустинов, принцезе шеици магнати индустријац... „Град хотел „Свети Стефан“ вјероватно је један од најнеобичнијих и најљепших хотела на свијету...“ Свети Стефан, атрактивно и ексклузивно је током више година био један од најљепших на цијелом Медитерану...“

Овако су ових дана, са пуном комплиментарната писали у својим листовима амерички новинари, чији је тај раг милионски који су недавно посетили наше љетовалиште.

Ове сезоне „Маестрал“ (300 кревета) је примио прве госте 1. априла а „Вила Милочер“ (120) 15. априла док су град-хотел „Свети Стефан“ (220) и „Милочер“ (50) отворили све своје двери 1. маја. Ови хотели се продају на страном туристичком тржишту због цијене и ексклузивности, који су стекли. Цијене полунајсона у граду-хотелу „Свети Стефан“ и „Милочеру“ се крећу од 65 до 105 америчких долара, које су по све мреже симболичне за свијет који у њима долази.

— Због примједби гостију да су цијене мале, већ сљедеће сезоне ћемо их по велити, можда за два или три пута, каже нам Пеко Рађеновић, директор „Свети Стефан“.

У „Маестралу“ и „Вили Милочар“ полунајсона стаје 90 до 190 западнојемачких марака, а за Југослове не, којих је из сезоне у северу све мање цијене се крећу од 28.000 до 32.000 динара.

— Чувена вила 118 у граду-хотелу се и даље продаје по договору. Њена цијена на дан у просеку износи 1000 долара, а половином јуна у њој је боравио познати бечки јувелир Berthold Herlanger, каже нам Рађеновић.

Они Југословени који ходе да виде некадашње југословенске насеље из 15. вијека, које је већ 27 година свјетска туристичка атракција за паркинг кола ће платити 1000 динара, по особи улаз у град-хотел стаје 2500, с тим што је у овим цијени

- ОТВОРЕНА И ВИЛА 118
- ПОНОВО У ГОСТИМА ПОЗНАТЕ ЛИЧНОСТИ

урачуната кафа или једно освјежавајуће пиће. Ако би жељели да остану тај дан да се купају на једној од плажа града-хотела, морали би платити још по осам 1000 динара. За коришћење сунцобрана се плаћа 1000, и за лигентил толико. Израчунали смо — ако би била четворочлана по родица онда би то једнодневно задовољство стајало 20.000 динара. Наравно без јела и пића.

Какве су друге цијене? — питали смо Рађеновића.

— Некоме су сувише велике а некоме као да је све бесплатно. За игру тениса од једног часа, гост плаћа 5000 динара, коришћење сандолине на час је 2500, а чамца са мотором 10.000 динара. Ако би четврто

рођдано друштво хтило скромно да вечеру на тераси града-хотела то би их коштало око 100.000 динара.

Овдје и даље навраћају чуvena свјетска имена из области: филма, књижевности, бизниса, спорта итд.

— Поново ће нам овог јета бити гост позната свјетска филмска глумица Marina Vladi, која је прошлог јета дошла на три дана, а остало је цио месец. По четвртом маја одмарao се чвени свјетски смичарски ас. Mark D'irardeli. У септембру цио градхотел биће дат на коришћење једној ексклузивној француској групи, чији појединци спадају у најбогатије и најгласовитије Французе рекао нам је Пере Рађеновић.

С. Паповић

О САОБРАЋАЈУ ЈЕ РИЈЕЧ

ЗА БОЉЕ ВЕЗЕ

Саобраћај је веома значајан за свако туристичко подручје. Последњих година се на овом плану доста урадило. Ипак овогодишњим стањем се не може бити у потпуности задовољно. Најближи аеродром Тиват је лоше повезан са осталим центрима у земљи. Због недостатака опреме за ноћно слијетање а и не функционалне пристанишне зграде, многи летови су пребаџивани.

Аутобуски саобраћај на овом подручју, било међуградски или локални, не може заслужити похвале из више разлога. Аутобуске станице су неуредне, по старом обичају на њима се не могу добити информације. Аутобуси се лоше одржавају, а однос особља према путницима није на завидном нивоу. Будва и остали центри у нашој републици су лоше повезани.

Код локалног саобраћаја постигнут је одређени напредак.

Осјећа се потреба за организовање поморског саобраћаја, чак и за редовни бродски саобраћај. На том плану није урађено ништа. Истина „Монтенегроекспрес“, је закупио неколико бродића и донекле ублажио овај недостатак. Саобраћају се мора посветити више пажње — не смије се дозволити да буде уско грло туристичке понуде.

С. Гленца

ИСКОСА

АГЕНЦИЈА И ГОСТИ

У Редакцију нашег листа прије неколико дана дошао је наш суграђанин који је инсистирао да му не помињемо име и исприча нам да је једна од туристичких агенција упутила у „Словенску плажу“ повећу групу дебила. Казао нам је да и грађани и гости који се купају на Словенској плажи не годују.

Потражили смо објашњење од одговорних. Директор Туристичког насеља „Словенска плаха“ Крсто Јубановић нам је саопштио да се ради о данској туристичкој агенцији „Спис“ и да су овакви гости стигли мимо знања и наравно мимо воље домаћина. Казао нам је још и то да је у првој групи било нешто више оваквих гостију а да их је тренутно свега четири, пет. Неких већих проблема није било, али се догодило да остали гости реагују. То се манифестовало у вријеме ручка и вечере, када се драгало да понеки од гостију демонстративно напусте салу за ручавање.

У „Словенској плахи“ кажу да су реаговали стављајући примједбу агенцији са којом сарађују, како се нешто слично не би поновило.

Ми подвлачимо: у питању је подвала, која може имати негативне последице по туризам на нашем подручју. За дебиле, зна се постоје одређене зоне и одмаралишта у њима која им служе за одмор. Мијешање са здравим гостима је вишеструково штетно, што су добро знали и они који су их упутили на наше плаže. Ипак реагујући вјероватно у стилу „боље ико него нико“ упутили су у Будву (сазнали смо да се исто догодило у Херцег-Новом и Бечићима) болеснике од којих је досад било само невоља.

Боље нико, него болесници.

С. Ш. Г.

ИЗ „МОНТЕНЕГРОЕКСПРЕСА“

Излети у Албанију

ООУР „Монтенегроекспрес“ из године у годину биљежи све боље резултате.

— Педесетак наших модерних автобуса су на друмовима Југославије и Европе дана ноћи. Највише је „Неоплан“, затим „Мерице деса“ и комбија. Ускоро ћемо у возном парку имати још 6 автобуса марке „Неоплан“ и двије „Сетре“ како Драган Миковић, за мјеник директора „Монтенегроекспреса“ каже.

Поред модерних автобуса и комбија у свом саставу „Монтенегроекспрес“ има и бродове: „Смарагд“, „Олдиним“, „Петровац“ и „Леут“ а једном недјељно комбиновано возом и аутобусима вози своје госте од Бара до Мојковића, а одатле автобусима до Бурђевића Таре.

Ове године „Монтенегроекспрес“ ће превести преко 200 хиљада туриста на излете. Укупан приход треба да буде преко 6 милијарди динара, које ће остварити 600 запослених, од којих је стотинак возача.

— Најатрактивнији су излети кроз Албанију које остварујемо са страним туроператорима „Фритисом“ из Шведске и „Хотел плајном“ из Швајцарске.

Госте из Шведске и Швајцарске сачекујемо на аеродому Биллији, а одатле их возимо кроз Црногорско приморје до границе Албаније — до граничног прелаза Божај. Ту их преузима албанска туристиčka агенција која их се дама дана вози Албанијом, а онда их ми поново преузимамо код Охрида, односно до Солуне, одакле се ови гости враћају авионом за Шведску.

но Швајцарску, каже нам Раде Мијовић.

— За стране госте од Будве и других градова на Црногорском приморју организујемо излете за Москву што стаје 17.500 динара, затим до албанске границе (Острос) 9500, Бурђевића Таре 17.500, Жабљака на два дана 37500, Улциња 8000 динара, Бродски излет кроз Боку которску коштаје 8000, пиратска војница до Биготове 14000, фиш пикник на Дробном пјешеву 13000, а за домаће госте ове цијене су упала ниже, ка же нам Јубо Орлић.

До Дубровника једно дневни излет автобусом стаје 12000 бродом „Смарагд“ 16000 а хидроглисером „Крила Брача“ 23000 динара.

— Излет је као свака друга роба. Потрошња зависи од квалитета. И наравно од умјешности, онога која продаје излет. Уз све то мора да постоји и атрактивност, каже директор „Монтенегроекспреса“. Дијана Кажанегра.

Од одговорних у „Монтенегроекспресу“ сазнајемо да ће ускоро поред посада отворених представништава од Порторожа до Скопља у вријеме Универзијаде у Загребу у згради „Цибоне“ бити отворено представништво.

Монтенегроекспрес ће користити и рент а као службу са малим луксузним колима марке „Виза“.

— На тај начин ћемо употребити понуду која је Црногорско приморје туристичка авио дестинација где гости претежно долазе автима, рекао нам је Милан Миковић.

С. П.

МОРА ЛИ ПРИРОДА БИТИ ЖРТВА УРБАНИЗАЦИЈЕ

„РАСЛО МИ ЈЕ БЕТОН ЦВИЈЕЋЕ“

СОЦИОЛОШКИ аксиом да процеси разарања прате процес стварања, да ново настaje на темељу или пепелу нечега чега више нема, недовољно су аргументовани и објективни разлози да се затворе очи и потисне савјест пред оним што сваким даном на све више мјеста постаје чињеница — природне љепоте и вриједности плањајуцију и цех урбанизације и изградње. Стoјећна стабла која су генерацијама била хладовина или храна, административно и грађевинско се за тили час укљавају са лица земље. Радије се цртају нове зелене површине, паркови, разноврсно растиње на оплемењеним мочварама, него што улажу мало труда да се ти нови привредни стамбени и инфраструктурни објекти уклопе у минули рад човјека и природе. Но, изгледа да је лакше планирати и градити ново (то се, кажу, добро плаћа) него у нешто што већ служи и који ће људима уградити и додати нешто ново (јер се то мана плаћа).

Овом прилично општем уводу можда и није потребна општинска конкретизација, можда је и површина штетна по нашој ривијери, са ненаметљивим залажењем

УРБАНИЗАЦИЈА И ИЗГРАДЊА НЕ ПОДРАЗУМИЈЕВАЈУ И УНИШТАВАЊЕ ПРИРОДЕ. НАПРОТИВ.

у близку прошлост, довољна да се направи мало подужи списак посјечених маслина и другог вриједног и корисног дрвећа, пресјечених и затрпаних водотока, разрованих травњака, бетонираних и на сличан начин „оплемењених“ плажа, никада довршених и уређених стаза, путева и тротоара, уништених башта и воћњака... Можда је, кад се све сабере, и сувиши помињати намјере положајних људи да одрежу дојце стогодишњег градског парка како би за мало луксузнија кола и аутобусе био правији пут до градског пристаништа, или да се, како сматрају „исти“ дотични (а недодирљиви), „скину“ палме између хотела „Могрен“ и градских бедема, јер оне новозваним и нововременим стручњацима и естетичарима сметају и затварају видик пристаниште попуде, али и услов за нормално одвијање живота.

А да природа и њене љепоте и вриједности плањају скупу цијену и постају жртва урбанизације и изград-

ње наше општине више него што је то објективно нужно, свједочи и недавни разговор са новинарима у Општинском комитету Савеза комуниста, где је јасно и недвосмислено речено да се не може све препустити урбанистима, да грађани оправдано реагују и протестују против немилосрдног обрачунивања са природом, те да је неопходно учешће, али и уважавање јавности приликом сваке урбанизације на подручју општине, јер су природне љепоте и вриједности значајан фактор туристичке понуде, али и услов за нормално одвијање живота.

Из свих ових разлога настоја је и предлог да се у оквиру реорганизације културне дјелатности у нашој општини формира посебна служба за заштиту природе. Како ствари сада стоје то је неопходно што прије урадити, да урбанисти и грађевинари не би сами и на описан начин обавили посао.

В. М. СТАНИШИЋ



АКЦИЈЕ

АКТИВИРАТИ РАД ТУРИСТИЧКИХ ДРУШТАВА

ДАВНЕ 1922. године, основано је Туристичко друштво „Могрен“, у Будви а три године касније „Приморје“ у Петровцу. Непосредно након рата основана су Туристичка друштва „Милочер“ у Светом Стефану, „Бечићи“ у Бечићима и „Словенска плажа“ у Мјесној заједници Будва II.

Г. С.

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН

Изађи из форумских оквира

НА СЈЕДНИЦИ Општинске конференције ССРН, одржане 9. јуна, усвојен је извјештај о раду за прошлу годину и донесен програм рада за наредних два највећих мјесеци.

У уводним излагањима предсједника Општинске конференције Љуба Лијешевића и секретара Срђана Поповића истакнуто је да је у извјештајном периоду општинска организација ССРН била ангажована у свим порама живота и рада друштвено-политичке заједнице. Очијењено је, такође, да је међусобна радна повезаност

организација и облика дјеловања Социјалистичког савеза између Републичке и Општинске конференције била на завидном нивоу. Делегати са нашег подручја у Републичкој конференцији и њеним тијелима веома су активни.

Образложујући програм активности за наредну годину Поповић је истакао као најважнији задатак Општинске конференције потребу омасовљења рада, изласка из форумских оквира и оживљавања подржница, секција и других облика дјеловања, како би што већи број радних љу-

ди и грађана био ангажован на реализацији програмских задатака. Иначе, општа је оцјена да је Програм садржајан и да је обухватио најактуелнија друштвено-економска и политичка питања од интереса за живот и рад грађана и друштва као целине.

У дискусији су учествовали: Владо Дулетић, Ђорђе Прибилић, Ева Митровић, Рашико Андрић, Томо и Блажко Мартиновић и други.

В. СТАНИШИЋ

ЗА КАМП У КАМЕНОВУ

Забрана, па дозвола

ОДЈЕЉЕЊЕ инспекцијских послова, донијело је рјешење 20. маја ове године о забрани рада кампа „Каменово“, власништво СИЗ за одмор и рекреацију радника САП Косово из Приштине, на основу налаза Завода за заштиту на раду из Титограда, због непрописно изведене електроинсталације.

Исто одјељење је 10. јуна донијело ново рјешење којим је одобрен рад одмаралишту, иако оно није престајало да ради ни послје доношења рјешења о забрани рада.

Овакво рјешење је инспектор Вojin Јукић донио, послије достављеног записника од стране „Електрокосова“ из Приштине, у коме се каже, да су отклоњени сви недостаци на електроинсталацијама у кампу „Каменово“.

Инспектор Јукић је због неизвршења рјешења о престанку рада одмаралишта, надлежном тужилаштву доставио кривич-

ну пријаву против секретара СИЗ за одмор и рекреацију радника САП Косово, Бехдједа Зечирија, као одговорног лица.

И, други инспектор, Ђорђе Каварић, донио је рјешење којим се наређује истој СИЗ, да, умјесто садашњег управника кампа „Каменово“, Навицице Јакшића, који има средњу стручну спрему, мора поставити лице са вишом и високом стручном спремом, како је предвиђено актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста СИЗ за одмор и рекреацију радника САП Косово из Приштине. Поред тога, сва радна мјеста која су сезонског и/или сталног карактера, морају се оглашавати у дневном листу који излази у Црној Гори, а не онима на Косову као што је до сада рађено. Због тога је инспектор Каварић, поништио пријем свих радника, који су примљени преко оглашавања у „Рилиндији“ или „Јединству“.

П.

Ове организације су биле мјесто окупљања грађана, посебно туристичких ентузијаста. Ту су покретане мноштво акције на уређењу насеља, плажа, паркова на подизању туристичке културе грађана. Већ дуже времена друштва постоје, углавном на папиру. Потребе за њиховим радом бивају све веће. Туристички савез општина покренуо је акцију око активирања свих пет друштава.

На проширеој сједници Комисије за активирање друштава закључено је да она почну са радом најкасније до почетка идуће године, с тим што до тада треба обавити све припремне радње. Основна дјелатност друштава треба да буде брига за уређење мјеста, за очување човјекове средине. Да она буду организатори културно-забавних манифестација и пропагандних акција. Посебна брига друштава ће бити организација приватног смјештаја. Биће укључена и у категоризацију соба, прихвату гостију, одређивању цијена лежаја и осталих услуга. Ради изједначавања евентуалних сукоба са мјесним заједницама, чланови Комисије ће са надлежним форумима разграничити послове.

Г. С.

ЈУНСКИ ТУРИСТИЧКИ БАРОМЕТАР

Из над очекивања

— Од 13.931 кревета у хотелима „Монтенегротуриста“ на Црногорском приморју у јуну је било попуњено између 85 и 99 одсто. Примјера ради у хотелу „Авали“ са 800 кревета, у већем дијелу мјесеца није било слободних мјеста, а слично је било и са хотелима на Великој улцињској плажи, као и у „Хотелима бечића плажа“. Број ноћења за ово вријеме надмашије резултате из прошле године. Закључено је низ уговора на вријеме са иностраним тур-операторима, тако да ће „Монтенегротурист“, ако се по јутру дан познаје, ове сезоне остварити рекордну девизну жетву.

И у унутрашњости Црне Горе, хотели „Монтенегротуриста“, остварују добре резултате. Нарочито се добро продају хотели на Жабљаку: „Језера“, „Планинка“ и рента виле. У њима је у јуну у просјеку боравило по 200 до 300 гостију из Енглеске, СР Њемачке и Италије. Цијене у хотелима на Жабљаку за Југославене су до сада умјерене: у „Језерима“ 6750, у „Планинки“ 6450, „Жабљаку“ 54550 и „Дурмитору“ 5250 динара.

Колико је атрактиван боравак на Дурмитору, говори податак, да се последње смучарско такмичење у црногорском алпском купу одржало 13. јуна на стази испод Савиног кука.

— То је још једна специфична туристичка понуда, коју морамо у циљу понуде пропагандним путем искористити на домаћем и страном туристичком тржишту, рекао нам је Дики Кажанегра, директор ООУР „Монтенегроекспреса“.

С.



НЕИЗБЕЖНИ СУСРЕТИ

„ТАКО САМ ТЕ ЈА ВИДИО...“

(УЗ 25. ГОДИШЊИЦУ ДРУЖЕЊА СЛИКАРА МИЋА ВУЈОВИЋА СА МОРЕМ И БУДВОМ)

— ... ПА, ОВО нијесам ја. Ово што сте нацртали не личи на мене...

— Молим вас, ми се нијесмо разумјели. Ако ви тражите фотографију обратите се фотографу. Ово је ликовна умјетност. Тако сам вас ја сада видио, што не значи да вас у некој другој прилици не бих видио и нацртао другачије...

Овако је, отприлике, изгледала завршница цртња портрета једног анонимног туристе прије више од петнаест година. С друге стране штафелаја био је нама добро познати суграђанин, академски сликар Мићо Вујовић. Можда то сјећање и не било за објављивање да се сличне ситуације и даље не понављају, да и даље нијесу актуелна различита виђења и очекивања од умјетника и умјетности на овим истим просторима.

Мићо Вујовић, рођен, за све активне ствараоце, далеке 1913. године, и даље црта портрете, стрпљиво и упорно објашњавајући и убеђујући да није исто нацртани профил и фотографија за личну карту или пасош. Тако већ двадесетак година, од оснивања ликовне групе „Могрен“ по којој се Будва прочула као мали Мон-Мартр, који је даљу и до касно у ноћ радио између бедема старог града и хотела „Могрен“. Мало је туриста отишло из Будве а да је знало и запамтило имена Мића Вујовића и других сликара портретиста, али никоме није остало незапажено да је уз вјековне градске бедеме стално било по неколико „уличних“ сликара и много више туриста, као свједока настајања графитних и пастелних портрета.

Тако све до 1979. године. До земљотреса који је дosta тога зауставио и одложио за неко друго вријeme. Неумитношћу живота, међутим, угљени и пастели су поново вакscrli, највише их је испред хотела „Аvala“ а има их и свуда на подручју општине, али... није то оно право. Јер, будвански Мон-Мартр може постојати само уз видине старог града, у сјенци и хладу мурве (које више нема и која је посјечена) и палми које су за ових осам година још више израсле (и којима се пријети).

Ето, неизбјежни сусрет са сликаром Мићом Вујовићем прође, а да човјек не проговори ни ријеч. А ваљало му је дати ријеч и рећи да је он већ 25 година у Будви, да ту проведе највећи дио године, да је ту настало највиše његових акварела, гвашева, цртежа, па и портрета, да је излагао на четрнаест групних изложби, да је имао десетак самосталних изложби, од чега четири у Будви, да је имао и три заједничке филмске улоге, да је, уостalom, у галерији „Аркада“ на Словенској плажи, управо затворена изложба његовог двадесетпетогодишњег друштва са морем и Будвом, сребрни јубилеј заљубљеника у море и природу — четрдесетак радова које је умјетник први пут представио баш у Будви.

А ако ових летњих вечери и у смирај дана прошетате поред хотела „Аvala“ наставите разговор са Мићом Вујовићем.

В. М. СТАНИШИЋ

ПРИЗНАЊА

УСПЈЕХ МИТРОВИЋА И КУСТУДИЈЕ

МЕЂУНАРОДНИ ЖИРИ Другог светског тријенала мале керамике, који се одржава у Загребу (у саставу: Јошиаки Ину, ликовни критичар из Јапана, Јосе Гарнериа, ликовни критичар из Шпаније, Ен Мартинер, керамичарка из Канаде, Марина Баричевић, ликовни критичар, Тони Билослав, академски сликар и Мухамед Карамехмедовић, ликовни критичар из наше земље), одабрао је 416 од при-

спјелих 563 дјела из 43 земље свијета.

Међу изложеним експонатима мале керамике, налазе се и дјела: Слободана МИТРОВИЋА, директора „Монтексовог“ погона Употребне и украсне керамике из Буљарице, као и Зорана КУСТУДИЈЕ, дизајнера у овом погону.

Како смо сазнали, послије изложбе у Загребу, приредиће се изложба награђених радова са Другог светског

тријенала мале керамике, међу којима се налазе и радови Митровића и Кустудије. Та изложба ће бити представљена у Београду, Љубљани, Титограду, Приштини, Сарајеву, Новом Саду, Скопљу, Салцбургу (Аустрија), Мајнцу (СР Њемачка), Кракову (Пољска) и Брату (Чехословачка). У мају 1988. године изложба ће бити отворена и у аустралијском граду Сиднеју.

С. П.

Извор: Јуријада, 1987. година, број 10.

У ГАЛЕРИЈИ НА СВЕТОМ СТЕФАНУ

СЛИКЕ СТАНКА ЗЕЧЕВИЋА

СТАНКО ЗЕЧЕВИЋ, сликар из Београда, добитник Прве награде за сликарство на 22. Октобарском салону у Београду, 1981. године, 24. јуна отворио је своју осму самосталну изложбу слика у угледној Галерији града-хотела „Свети Стефан“.

Он се овдашњој публици представио са 12 слика у уљу већег и средњег формата. На самом отварању, слике Зечевића изазвале су велику пажњу, ликовне публике, као и гостију града-хотела.

Станко Зечевић сваки свој проналасак брижљиво опрема владајући се по једном од принципа фантастичног, а то значи изокрећући предмете, доводећи их у немогуће позиције, како би се постигла потпуна отуђеност, написао је о Зечевићевом сликарству, угледни књижевник, Мирко Ковач.

Па, ипак његов свијет није срушени свијет, нити сви

јет посрнућа, а није ни свијет у обнављању, јер тамо није мотућа она шејкинска тема клијања; све је спарушено и у нагризању одоздо, у његовим сликама подземни свијет је у преимућству: све је сузбијено и недомично и ништа се не развија. Свијет Зечевића се не догађа већ мирује.

Близак му је тип женских фигура у давно насталим „Венерама“ и „Јудитама“, знаменитог сликара Лукаса Кранаха. Наслања се на сликарство Ота Дикса, особито на оно са наглашеним социјалним и етичким антагонистима на којима је разрађен умјетников цинични, детаљистички манир. Боја му јасно кристална. Палета до савршенства доведена. Сликар Станко Зечевић одушевљава гледаце. Не оставља их равнодушним, а то нешто значи...

С. Паповић



Станко Зечевић: уље, 1983.

МОДЕРНА ГАЛЕРИЈА

ИЗЛОЖБА ГОСНЕЛА

У Модерној галерији је 12. јуна предсједник Републичког комитета за културу, Миодраг Лекић, отворио изложбу графичких отисака, америчког писца и сликара Стивена ГОСНЕЛА из Канзас Ситија.

Отварању изложбе присуствовао је и аутор.

За себе Стивен Госнел каже, да је и сликар и писац.

— Изложба у Будви је настала према мојој књизи „Модерни ентеријери“ која је објављена 1985. године, — каже Госнел.

СЛИКЕ НИКОЛЕ ЈАНДРИЈЕВИЋА

Сликар Никола Јандријевић из Београда, у Модерној галерији отворио је своју седму самосталну изложбу слика. Године 1959. имао је три, затим дviјe током 1962., и dviјe ове године.

Он се представио са 23 слике, настале у разпону од 1958. до 1984. године.

С. П.



Плажа на Дробном пјеску

УМЈЕСТО ПРОГРАМА ФЕСТИВАЛА „ГРАД ТЕАТАР“

ПОЗОРИШТЕ, КОНЦЕРТИ, ИЗЛОЖБЕ...

ПРОШЛО је добра година од када су у Будви „укинути“ Игре југа и југословенски фестивал репродуктивне музичке умјетности „Дани музике Будва — Свети Стефан“. Култура је почела да умире. Ништа се значајније није догађало, сем што је забавна и народна музика трештала љети са тераса хотела и одмаралишта. Тако је Будва, једно од најатрактивнијих туристичких мјеста, постала „културна провинција“.

— Због тога смо предузели низ активности, да наш град убудуће носи, не само епитет туристичке метрополе, него да то истински буде и јако културно средиште. При kraju smo формирања модерне радио станице, јачем информативног центра, Археолошког музеја са преко 4.000 експоната из хеленистичког и римског периода, у прилици смо да имамо и један музејски изложбени простор, где ћемо моћи прихватати значајније музејске изложбе из наше земље и иностранства, а круна свега је почетак рада ексклузивног, мултидимензијоналног и интернационалног културног фестивала, чији је назив „Град театар Будва“, каже Велибор Золак, секретар у Предсједништву ОК СК Будва, који је од првих дана укључен у разрађивање идеје о концепцији предстојећег културног чина, који управо почине, а који ће трајати 62 дана.

Ефекти реализације оваквог пројекта су друштвеног, културног и економског карактера, с обзиром да се наша општина искључиво бави туризмом, процјењују у СО Будва. Овдје нам указују на ефекте, које ће дојијети култура кроз коју годину туризму: то је прије свега, стварање новог, квалитетнијег, туристичког имиџа кроз нови културни „производ“, који ће Будву свrstati у монденски центар, што је и до сада у неку руку била. Тако садашње улагање које није мало у овај Фестивал, вишеструко ће се вратити већ кроз дводесет или три године.

ШКОЛА И ФОНДАЦИЈА

Љетњи фестивал „Град театар“, који ће се одржавати убудуће у јулу и августу имаће у себи још двајве компоненте: школу и фондацију.

Школа ће дјеловати преко цијеле године и имаће карактер интердисциплинарних студија за све сценске умјетности. Одвијаће се кроз југословенску и међу-

народну сарадњу група и појединача.

Перспектива школе је у издавачкој дјелатности, објашњавају нам у Скупштини општине. У сарадњи са „Искром Делтом“, већ од овог љета прорадиће рачунски центар за развој позоришног софтвера. Фондација ће се бавити пословима око праћења свих активности. Поред тога, сви послови су везани за суботичко Народно позориште, односно за Љубишу Ристића, па ће ускоро бити неопходно формирати радну јединицу Фестивала, попут онаквих какве имају слични фестивали у нашој земљи.

„БАРТОК“ ОТВАРА ГРАД ТЕАТАР

Обновљени Стари град од 1. јула до 31. августа биће проглашен за Град театар. Све представе са „Шекспир феста“ из прошле године и са овогодишњег „Молијер феста“ суботичког Народног позоришта биће приказане у Будви.

Поред Шекспирових и Молијерових представа, мноштво гости будванске ривијере и наши мјештани, овог љета ће имати прилику да виде још дводесетак позоришних представа. Дакле, 1. јула Град театар почиње са балетском представом „Барток“ театра „Росас“ из Брисела, а исто вече на Цитадели Старог града биће изведена и представа „Анита Бербер“ у режији Наде Кокотовић. Из Рура (СР Њемачка) стиже представа „Гот“ коју је писао Вуди Аллен, а режирао Роберт Чули. Исти редитељ ће нам представити „Дантност“, такође театра А. Д. из Рура. Из Париза долази Андерсенова „Снијежна краљица“ позоришта И. Т. Ко. у режији Дарка Рундека. Театар промјена из Новог Сада представиће се „Крвавоком“ у режији Хариса Пашића, а Театар Рома из Скопља трилогијом: Цар Едип — Едип на Колону — Антигона у режији Рахима Бурхана. Суботичани ће извести још „Крваву Мери“ у

режији Јубише Ристића и Борхесову причу „Све и ништа“, Каће Челан. КПГТ из Загреба долази са Молијеровом „Тврдицом“ у режији Вита Тауфера и „Грофом Дракулом“, Иване Вујић. Плесни театар из Јубљане ће се представити са „Ададо ма нон тропо“ у кореографији Маје Милановић и „Ксеноном“, Ксеније Хрибара. Сарајевски „Амфитеатар“ ће извести „Љубав Омера и Мериме“ у режији Каће Челан. Група „Звечка“ из Загреба стиже са представом „Критика школе“ у режији Леа Катунарића, а Козмокинетичко гледалишче „Речи пилот“ из Јубљане представиће се са ФИАТ балетом.

На овогодишњем Јетњем фестивалу „Град театар Будва“ није уврштена ниједна представа из Београда, где је најразвијенији позоришни живот у нашој земљи. Међутим, аутор Фестивала Љубиша Ристић о овоме ће нешто рећи током Фестивала.

МУЗИЧКИ БЛОК ОТВАРАЈУ ЉУБЉАНЧАНИ

У музичком блоку, односно програму одржаће се десетак концерата класичне и чеш музике.

— Овај дио надомештамо за олако изгубљени Фестивал „Дани музике“, који се у нашој средини одржавао једанаест година. У овом дистанцију наши гости и ми са њима ћемо уживати у музici: Загребачки солиста са којима ће наступити југословенски музички вундеркинд, виолиниста Стефан Миленковић. На концертном подијуму „Санта Марије“ солистички концерт имаће и наш познати виолиниста са међународном репутацијом, Јован Колунџија. У том лијепом сакралном објекту одржаће концерт и млада пијанисткиња Рита Кинка, а од страних умјетника наступиће: дуо Јањанин — Маршал из Лондона, Камер

ни ансамбл „Кантитела“ из Њујорка, затим Тамара Смирноф-Шајфер ће свирати са Дубровачким оркестром. Една Мишел из САД имаће свој солистички концерт у граду-хотелу „Свети Стефан“, а „шлагер“ целокупног музичког програма у Будви биће концерт Њујоршког фестивалског хора којим ће дириговати славни Линдон Вудсајт. Они ће извести Моцартов реквијем. Није неважно да се каже, да је улазница за концерте овог хора у Њујорку 300 долара, а код нас ће бити много скромнија. Музички блок отвара Симфонијски оркестар РТВ Јубљана и мјешовити хор из овог града, упознао нас је Золак.

У ликовном програму галерије Будве и града-хотела „Свети Стефан“ биће домаћини угледних југословенских и свјетских ликовних стваралаца. Од књижевника доњи ће Јевгениј Јевтушенко, Ален Гинзберг, Џон Апдајк, Чедо Вуковић, Душан Костић, Цирил Злобец, Десанка Максимовић...

С. Паповић

И ПЛЕСНИЦИ У СТАРОМ ГРАДУ

У ПРОШЛИМ бројевима „Приморских новина“ нашој предстојећој међународној културној манифестијацији ради наслов је био „Ю-ФЕСТ — Будва — Палић“.

— Тај назив смо пројавили у Јетњем фестивалу „Град театар Будва 87“, јер највећи дио од 84 позоришне, музичке и других представа ће се одржавати у средњовјековном амбијенту Старог града, рекао је Ђорђе Прибилић, предсједник ОК СК Будва.

• Поред овог колажа, чији је програм утврђен, а којег је урадио суботички редитељ, Љубиша Ристић, овог љета у Старом граду биће проглашен један од тргова — Тргом пlesnici. Ту ће се из ноћи у ноћ, смјењивати и ковачи добре поезије и прозе. Да би ова манифестијација успјела, направили смо споразум са Савезним заводом за међународну сарадњу, да сви књижевници из свијета који буду долазили у Југославију, буду гости Будве, односно Трга пlesnici. Сигурно је да ће нам доћи Јевгениј ЈЕВТУШЕНКО, Ален ГИНЗБЕРГ, Џон АПДАЈК, и још неки други угледни свјетски писци. Од југословенских књижевника гости Будве биће Десанка МАКСИМОВИЋ, Цирил ЗЛОБЕЦ, Чедо ВУКОВИЋ, који живи и ствара у нашој средини, Душан КОСТИЋ и још десетак писаца млађе генерације, рекао нам је Светозар Маровић.

НАПИСАЛИ СУ О ФЕСТИВАЛУ

НОВИ РИТАМ

Наши колеге у дневним листовима писали су овог пролећа често о великој културној манифестији која данас почиње у нашем граду. Ни смо успјели да пронађемо све те текстове, па ћemo стога у овом броју дати изворе из неколико написа који су нам дошли до руку.

... Град ће бити у неку руку и театар, а биће изведене осамдесет и четири приредбе за само два мјесеца. Програми ће се одвијати у различитим интервалима и на више тргова. Нема сумње да ће то, како истичу у Будви, наметнути и један другачији ритам рада самих служби и услужних дјелатности у овом граду. Больје речено, мораће и оне да се прилагођавају новонастајујућој ситуацији. Ритам рада мораће да прилагоде и трговци у продавницама као и услужне дјелатности. Град ће настојати да унесе бар нешто од живота познатих свјетских туристичких метропола“.

(„Побједа“ 11. 05. 1987)

... У Будви ће, тако, уз низ књижевних манифестија, бројних гостовања наших и страних књижевника бити простора и за алтернативну медицину, за њену едукативну презентацију, а у свом експериментисању ништа мање занимљиви од позоришних биће ликовни пројекти, односно бројне изложбе, од којих ће неке бити постављене у Котору“.

(„Побједа“, 2. 05. 1987.)

... Будва ће овог љета бити један од југословенских културних центара. Увидјевши да у туристичкој понуди овог познатог љетовалишта недостаје она карика која се зове, култура, домаћини су учинили велике напоре да током главне сезоне на најбољи могући начин анимирају бројне иностране и домаће туристе.

„Вечерње новости“
27. 05. 1987.



Плажа на Дробном пјеску

УМЈЕСТО ПРОГРАМА ФЕСТИВАЛА „ГРАД ТЕАТАР“

ПОЗОРИШТЕ, КОНЦЕРТИ, ИЗЛОЖБЕ...

ПРОШЛО је добра година од када су у Будви „укинути“ Игре југа и југословенски фестивал репродуктивне музичке умјетности „Дани музике Будва — Свети Стефан“. Култура је почела да умире. Ништа се значајније није дошајало, сем што је забавна и народна музика трештала љети са тераса хотела и одмаралишта. Тако је Будва, једно од најатрактивнијих туристичких мјеста, постала „културна провинција“.

— Због тога смо предузели низ активности, да наш град убудуће носи, не само елитет туристичке метрополе, него да то истински буде и јако културно средиште. При kraju smo формирања модерне радио станице, јачем информативног центра, Археолошког музеја са преко 4.000 експоната из хеленистичког и римског периода, у прилици смо да имамо и један музејски изложбени простор, где ћемо моћи прихватати значајније музејске изложбе из наше земље и иностранства, а круна свега је почетак рада ексклузивног, мултидимензијоналног и интернационалног културног фестивала, чији је назив „Град театар Будва“, каже Велибор Золак, секретар у Предсједништву ОК СК Будва, који је од првих дана укључен у разрађивање идеје о концепцији предстојећег културног чина, који управо почиње, а који ће трајати 62 дана.

Ефекти реализације овог пројекта су друштвеног, културног и економског карактера, с обзиром да се наша општина искључиво бави туризмом, процјењују у СО Будва. Овдје нам указују на ефекте, које ће дојијети култура кроз коју годину туризму: то је прије свега, стварање новог, квалитетнијег, туристичког имидаја кроз нови културни „производ“, који ће Будву свrstati у монденски центар, што је и до сада у неку руку била. Тако садашње улагање које није мало у овај Фестивал, вишеструко ће се вратити већ кроз дводесет или три године.

ШКОЛА И ФОНДАЦИЈА

Јејтњи фестивал „Град театар“, који ће се одржавати убудуће у јулу и августу имаће у себи још дваје компоненте: школу и фондацију.

Школа ће дјеловати преко цијеле године и имаће карактер интердисциплинарних студија за све сценске умјетности. Одвијаће се кроз југословенску и међу-

народну сарадњу група и појединача. Перспектива школе је у издавачкој дјелатности, објашњавају нам у Скупштини општине. У сарадњи са „Искром Делтом“, већ од овог љета прорадиће рачунски центар за развој позоришног софтвера. Фондација ће се бавити пословима око праћења свих активности. Поред тога, сви послови су везани за суботичко Народно позориште, односно за Јубиљну Ристића, па ће ускоро бити неопходно формирати радну јединицу Фестивала, попут онаквих какве имају слични фестивали у нашој земљи.

„БАРТОК“ ОТВАРА ГРАД ТЕАТАР

Обновљени Стари град од 1. јула до 31. августа биће проглашен за Град театар. Све представе са „Шекспир феста“ из прошле године и са овогодишњег „Молијер феста“ суботичког Народног позоришта биће приказане у Будви.

Поред Шекспирових и Молијерових представа, мноштво гости будванске ривијере и наши мјештани, овог љета ће имати прилику да виде још двадесетак позоришних представа. Дакле, 1. јула Град театар почиње са балетском представом „Барток“ театра „Росас“ из Брисела, а исто вече на Цитадели Старог града биће изведена и представа „Анита Бербер“ у режији Наде Кокотовић. Из Рура (СР Њемачка) стиже представа „Гот“ коју је писао Буди Ален, а режирао Роберт Чули. Исти редитељ ће нам представити „Дантност“, такође театра А. Д. из Рура. Из Париза долази Андерсенова „Снијежна краљица“ позоришта И. Т. Ко. у режији Дарка Рундека. Театар промјена из Новог Сада представиће се „Крвавоком“ у режији Хариса Пашића, а Театар Рома из Скопља трилогијом: Цар Едип — Едип на Колону — Антигона у режији Рахима Бурхана. Суботичани ће извести још „Крваву Мери“ у

режији Јубиљне Ристића и Борхесову причу „Све и ништа“, Каће Челан. КПГТ из Загреба долази са Молијером „Тврдицом“ у режији Вита Тауфера и „Грофом Дракулом“, Иване Вујић. Плесни театар из Јубиљане ће се представити са „Ададо ма нон тропо“ у кореографији Маје Милановић и „Ксеноном“, Ксеније Хрибара. Сарајевски „Амфитеатар“ ће извести „Љубав Омера и Мериме“ у режији Каће Челан. Група „Звечка“ из Загреба стиже са представом „Критика школе“ у режији Леа Катунарића, а Козмокинетичко гледалишче „Рдечи пилот“ из Јубиљане представиће се са ФИАТ балетом.

На овогодишњем Јејтњем фестивалу „Град театар Будва“ није уврштена ниједна представа из Београда, где је најразвијенији позоришни живот у нашој земљи. Међутим, аутор Фестивала Јубиљна Ристић о овоме ће нешто рећи током Фестивала.

МУЗИЧКИ БЛОК ОТВАРАЈУ ЈУБЉАНЧАНИ

У музичком блоку, односно програму одржаће се десетак концерата класичне и чеш музике.

— Овај десетак надомештамо за олако изгубљени Фестивал „Дани музике“, који се у нашој средини одржавао једанаест година. У овом десетаку наши гости и ми са њима ћемо уживати у музici: Загребачки солисти са којима ће наступити југословенски музички вундеркинд, виолиниста Стефан Миленковић. На концертном подијуму „Санта Марије“ солистички концерт имаће и наш познати виолиниста са међународном репутацијом, Јован Колунџија. У том лијепом сакралном објекту одржаће концерт и млада пијанисткиња Рита Кинка, а од страних умјетника наступиће: дуо Јањанин — Маршал из Лондона, Камер

ни ансамбл „Кантитела“ из Њујорка, затим Тамара Смирноф-Шајфер ће свирати са Дубровачким оркестром. Една Мишел из САД имаће свој солистички концерт у граду-хотелу „Свети Стефан“, а „шлагер“ цјелокупног музичког програма у Будви биће концерт Њујоршког фестивалског хора којим ће дириговати славни Линдон Вудсајт. Они ће извести Моцартов реквијем. Није неважно да се каже, да је улазница за концерте овог хора у Њујорку 300 долара, а код нас ће бити много скромнија. Музички блок отвара Симфонијски оркестар РТВ Јубиљана и мјешовити хор из овог града, упознао нас је Золак.

У ликовном програму галерије Будве и града-хотела „Свети Стефан“ биће домаћини угледних јуословенских и свјетских ликовних стваралаца. Од књижевника доњићи ће Јевгениј Јевтушенко, Ален Гинзберг, Џон Апдајк, Чедо Вуковић, Душан Костић, Цирил Злобец, Десанка Максимовић...

С. Паповић

И ПЛЕСНИЦИ У СТАРОМ ГРАДУ

У ПРОШЛИМ бројевима „Приморских новина“ нашој предстојећој међународној културној манифестијацији ради наслов је био „УФЕСТ — Будва — Палић“.

— Тај назив смо пројавили у Јејтњем фестивалу „Град театар Будва 87“, јер највећи дио од 84 позоришне, музичке и других представа ће се одржавати у средњовјековном амбијенту Старог града, рекао је Ђорђе Прибилић, предсједник ОК СК Будва.

• Поред овог колажа, чији је програм утврђен, а којег је урадио суботички редитељ, Јубиљна Ристић, овог љета у Старом граду биће проглашен један од тргова — Тргом пјесника. Ту ће се из ноћи у ноћ, смјењивати и ковачи добре поезије и прозе. Да би ова манифестијација успјела, направили смо споразум са Савезним заводом за међународну сарадњу, да сви књижевници из свијета који буду долазили у Југославију, буду гости Будве, односно Трга пјесника. Сигурно је да ће нам доћи Јевгениј ЈЕВТУШЕНКО, Ален ГИНЗБЕРГ, Џон АПДАЈК, и још неки други угледни свјетски писци. Од југословенских књижевника гости Будве биће Десанка МАКСИМОВИЋ, Цирил ЗЛОБЕЦ, Чедо ВУКОВИЋ, који живи и ствара у нашој средини, Душан КОСТИЋ и још десетак писаца млађе генерације, рекао нам је Светозар Маровић.

НАПИСАЛИ СУ О ФЕСТИВАЛУ

НОВИ РИТАМ

Наши колеге у дневним листовима писали су овог пролећа често о великој културној манифестији која данас почиње у нашем граду. Ни смо успјели да пронађемо све те текстове, па ћemo стога у овом броју дати изворе из неколико написа који су нам дошли до руке.

... Град ће бити у неку руку и театар, а биће изведене осамдесет и четири приредбе за само два мјесеца. Програми ће се одвијати у различитим интервалима и на више тргова. Нема сумње да ће то, како истичу у Будви, наметнути и један другачији ритам рада самих служби и услужних дјелатности у овом граду. Больје речено, мораће и оне да се прилагођавају новонастајујућој ситуацији. Ритам рада мораће да прилагоде и трговци у продавницама као и услужне дјелатности. Град ће настојати да унесе бар нешто од живота познатих свјетских туристичких метропола“.

(„Побједа“ 11. 05. 1987)

... У Будви ће, тако, уз низ књижевних манифестија, бројних гостова и представа из наших и странских књижевника бити простора и за алтернативну медицину, за њену едукативну презентацију, а у свом експериментисању нашта мање занимљиви од позоришних биће ликовни пројекти, односно бројне изложбе, од којих ће неке бити постављене у Котору“.

(„Побједа“, 2. 05. 1987.)

... Будва ће овог љета бити један од југословенских културних центара. Увидјевши да у туристичкој понуди овог познатог љетовалишта недостаје она карика која се зове, култура, домаћини су учинили велике напоре да током главне сезоне на најбољи могући начин анимирају бројне иностране и домаће туристе.

„Вечерње новости“
— 27. 05. 1987.

СПОРТ

СУСРЕТИ

ПОВРАТАК БОРА ЛАЗОВИЋА

ЗА НАЈВЕЋЕ УСПЈЕХЕ будванској фудбалу везано је име младог тренера Бора Лазовића. Са екипом „Могрен“ освојио је прво место у лиги Црне Горе и тако омогућио да се по први пут на Луговима нађу најбољи друголигашки клубови. У куп такмичењу Будвани су стигли до осмине финала, а још увијек је свим љубитељима фудбала на будванској ривијери у свјежем сјећању утакмица „Могрен“ — „Вележ“, када је елиминисан освајач купа Југославије.

Да би усавршио фудбалско знање, лазовић је напустио Будву, довојио је у Сплиту, Београду затим у Валенсији (Шпанија) и на дјелу посматрао истакнуте стручњаке Мильјана Мильјанића, Томислава Јевића и друге. Њише од четири године је радио у Емиратаима. Прије неколико дана допутовао је у Будву где у кругу породице проводи годишњи одмор и припрема последњи испит на ОФК у Сарајеву. Многи су његов дефинитивни долазак искористили за преговоре. Преместовања се да ће бити и нови селектор најбољих фудбалера Црне Горе, а узгряд да помаже и ОФК „Будва“.

— Пет година сам ван граница наше земље, пола године сам провео у „Валенсији“, а остало у Емиратаима. У овој земљи вјежбао сам два прволигаша, каже Лазовић. — Материјално сам обезбиђен тако да сада и не желим да јуриш у неки клуб. Неколико мјесеци ћу пратити догађаје у нашем фудбалу, посматрати појединачне клубове па тек тада донијети дефинитивну одлуку о даљем бављењу тренерским послом који је незахвалан и веома напоран. О будванској фудбалу и уопште спорту Лазовић је рекао: — Будва има све услове да развија квалитетан спорт. Било би неопходно да се формира спортско друштво. Када сам обавијештен да је ОФК „Будва“, поново изборила статус републичког лигаша, био сам веома задовољан. За веома кратко вријеме сам увидио да је будвanski фудбал на ниском нивоу. Права је штета што се фудбалу не посвећује већа пажња. Будвани воле фудбал, а то је доказано неколико пута. На последњој утакмици овогодишњег првенства на Луговима се окупило преко 1000 гледалаца. Зар то није доказ колико је овај спорт популаран. Обавијештен сам да је одбојкашки и ватерполо спорт квалитетан и да ове године ти клубови јуришају на сам врх. Мислим да је то опно право и да у спорт треба улагати јер је он и реклама. Сви ови клубови који желе већи ранг такмичења требали би да имају и квалитетне објекте.

О могућностима да се поново нађе на кормилу ОФК „Будва“, Лазовић је рекао. — Будва има изванредан потенцијал али то нијеово да да будбал иде напријед. Нема спортских терена нема ниово услоја како за такмичење тако и за рад са свим категоријама. Будва је „мој“ клуб, омогућио ми је да се афирмишем и увијек сам спреман да помогнем. Опредијелио бих се и да радим у ОФК „Будва“, под условом да се формира спортско друштво, јер би се тиме избегла конкуренција, и тада би се развијао здрав спорт. Засад су, ипак, моји планови везани за другу страну и за други клуб.

Стево ГЛЕНЦА

КУГЛАЊЕ

Формиран клуб „Палас“

На иницијативу неколико ентузијаста у Петровцу је формиран куглашки клуб „Палас“. Интересовање мјештана за куглацијем је огромно. Могућности рада клуба су веома добре. У хотелу „Палас“ постоји квалитетна куглана са четири стазе и омогућава све видо-

ве тренинга и такмичења. Куглана такође постоји и у хотелу „АС“. Покренута је иницијатива да се ускоро формира и боћарски клуб. За предсједника новоформiranog куглашког клуба изабран је Вељко Медин.

ГЛ.

ВИШЕ УДЕСА

Током 21. и 22. јуна, када је на нашем подручју готово непрестано падала киша, догодило се десетак саобраћајних удеса у којима је пет лица теже повријеђено, а живот је изгубио такси возач Рађивоје Марковић (43) из Сутомора, на коловозу Јадранске магистрале кроз Бечиће.

Он је управљао возилом марке „Лада“ БР 178-71 у којој су се налазила и четири држављанина СР Њемачке, који су задобили теже повреде. На „Ладу“ из досада неутврђених разлога налетјело је теретно возило марке „Мерцедес“ регистарске ознаке Љ 477-287, којим је управљао Кемал Елмазовић из Домжале. Елмазовић је овом приликом притворен. Теже повреде у другом саобраћајном уделсу на Брајићима задобио је Светоја Лакићевић из Никшића, рекао нам је Зоран Штадијер, начелник СУП Будва.

С. ЈУМОВИЋ

IN MEMORIAM

НИКОЛА С. ПАВЛОВИЋ



У Бару је 14. умро, а у Геневијима 15. јула сахрањен нико Стевов мавзолији, истакнути, грађани Петровац и наше општине. Јединствен смрт остали смо сиромашници за једно велико људско оипе, без човјека који је улијао силујност поједе у свакој акцији друштвених прогреса и напредка, без још једног сачела колоне у којој никада није поступао. Увијек поносан, увијек спреман да надвлада тешкоће и патње, увијек исти, непомукен, истрајан и чврст до последњег даха, одважан и бескомпромисан, када је упитању морал, када се ради о поносу своје домовине, када се с било које стране учине покушаји да се разбије оно што је крвљу стечено.

Тек што је навршио 11 година, док се његов отац налазио у печалби у Америци, Нико одлази на изучавање заната. Посредством својих сродника ћаче са Ђрда, Крушевице, падина Дуге стране, торојцом ојамену обрло се у Скопљу у ујерену до аће штетовљањем доњи до радиначке коре хљеба и постали калфа — трговац. Умјесто тога, тешко разочаран послије изјесног времена вратио се кући. И већ је, као петнаестогодишњак, до краја пријведен комунистичкој омладини и Патији, покрету даје конкретан допринос. По налогу партијских функционера у априлском слому граби положено оружје испред најезде моторизованих колона окупатора и носи га до скровишта. Учествује у организованој помоћи старијим и сиромашнијим сељанима који нијесу имали радне снаге или онима које би задесила елементарна пепогода. Када је КПЈ, наравно, илегално, организовала колективно крчење необраних површина ради засијавања живота и кромпиром и стварања најужнијих резерви у намирницама Нико је дао свој велики допринос.

У устанку је међу устанцима. Неустрашив је! Курирска дужност није му по волји! Хоће да ратује пушкајући у непријатеља. Понет га носи као вихор. Већ је, 18. јула, на попришту чу

вено битке на Брајићима. Када је дошло до спасавања устанка Нико је наложено да иде кући и да у селу настави активан рад за Покрет. Супротстављао се таквој одлуци веома разбитно и одважно. Он је био наоружан узвишеном етикотом ратника слободе, трезвеним расуђивањем, противним разним хумором, неустрашивог и неустрашивих. Тим оружјем је, умјесто пушком као до тада, наставио да и даље пуца! Остао је збранијем с пушком. И још ви

ше, са сваком пушком која је пуцала за слободу. Пун вјере у себе и у друге људи прејасјаја буде тамо „ће прискају чела од олова“.

Често је успијевао избјеги појејрама окупаторских човјека и четника, али је три пута био немоћан. Овај храбри омладинац чамио је мјесецима у три четничка затвора — у Медиговићима, у буњаричкој Чупањици и у Брчелима.

Набрајати његове активности само из времена

ОРА и Револуције значајнији би били исто што и писати његову многоструčну биографију, што у овој прилици није ни неопходно, а није ни могуће. Па ипак не треба прескочити један детаљ, један подвиг достојан дивљења и поштовања. У једној од безбројних рација окупаторских војника и четника, прве године 1943. пројајен је на врху Дуге стране, на Паштровској планини сакривен тешки и јаски митраљез — „бреда“ са више сандука муниције и санитетског мајстора — плијен који је устанцима пао у руке још јулских дана 1941. године у познатој бици на Куфину. Четани су ликовали. Нико Павловић је то и те како сметао. Нашао је одмах радио се двојику омладинаца па је ова ударна тројка, њиме пједвође, ступила у акцију и поново постала ефикасно оружје у рукама партија.

Када није био у затвору увијек је био са партизанима и задатку Партије. За њега се слободно може рећи да је био међу најистакнутијим пријенорским омладинцима у другом свјетском рату.

Члан КПЈ постао је 1941. године, чим је навршио осамнаесту годину живота. Ратни је руководилац Општинског комитета СКОЈ-а и члан Општинског комитета настие.

У обнови и изградњи земље предводи добровољце бригаде од Улицњевог поља до омладинске пруге Брчко — Бановићи, увијек се враћајући жуљевитих руку, чвртима мачака и са ударничким обиљежјима. Одговорне дужности које му је Партија појављивала у послијератном периоду извршавао је беспријекерно. Ми његови савременици памтимо га као секретара Општинског комитета КПЈ у периоду одеудне и одлучне битне за независност наше земље. Дуго га је успјешно предводио мјесну и општинску организацију Сатеза бораца, руководио је општинском организацијом ССРН и често био одборник, делегат у више самоуправних и политичких тијела покладашњег барског, а касније цетињског среза, односно данашње општине Будва. Носилац је више ратних и мириодских одликовања.

И на крају морамо рећи нешто што је, када је у питању Нико Павловић, изузетно важно, за њега врло карактеристично: гдје год се налазио на било којој дужности био, у свим кризним ситуацијама па и онда када је значило „бити или не бити“ остао је стамен, као грађанин постјан, увијек чврт на линији Савеза комунистичког.

Урош Ј. Зеновић